

שכבה צעירה

פעילות בנושא חברות ועבודת צוות.

מטרת הפעילות- החניכים יבינו את חשיבותו וערכו של המושג חברות ועבודת צוות.

גיל: שכבה צעירה

מספר חניכים: 8-25

מיקום: פנים (חדר) וחוץ (חצר/ מגרש/ שטח רחב).

זמן: בין שעה לשעה וחצי (תלוי במספר החניכים).

ציוד: * כסף * כרטיסיות עם תכונות אופי למשחק החבר האידיאלי * 2 שלטי הנפה למכירה פומבית. * חבל ארוך לקפיצה ולמשיכה * חוטי קשירה לידיים * חוטי קשירה לרגליים * 4-6 בלונים. * פתי בר 500 גרם * 3 חבילות שוקולד פרה * 100 גרם חמאה * חלב * 2 קערות * צלחות חד פעמיות * סוכריות קישוט * כף לערבוב * כוס זכוכית (לשבור את הפתי בר) * שקית לשים את הפתי בר * מיקרוגל (אם יש- לא חייב) * מקרר (אם יש- לא חייב)

פתיחה:

החבר האידיאלי:

המדריך מחלק את החניכים לשתי קבוצות ונותן לכל קבוצה 500 שקלים ושלט (הכסף והשלט מצורפים בנספחים). המדריך מעמיד לידו דמות מצוירת של נער- ניל ואומר לחניכים כי ניל הוא "החבר האידיאלי" ושממש עכשיו הם הולכים לערוך מכירה פומבית בין הקבוצות על תכונות האופי שלדעתם צריכות להיות לניל- "החבר האידיאלי". המטרה של כל קבוצה היא לקנות כמה שיותר תכונות שלדעתה הן חיוניות וחשובות לחבר טוב (התכונות מצורפות בנספחים). בכל פעם שקבוצה תרצה לקנות את התכונה עליה להניף את השלט שקיבלה ולומר בכמה כסף היא מעלה את ערך התכונה על מנת לקנותה.

למדריך- מטרת המשחק היא לפתוח את נושא החברות בצורה מעניינת וכן לראות כיצד החניכים מגדירים "חבר טוב".

גוף הפעולה: קבל את המטמון:

החניכים המחולקים כבר לשתי קבוצות צריכים להתמודד קבוצה מול קבוצה בארבע תחרויות. שבסופה של כל תחרות, הקבוצה הזוכה מקבלת מצרך מסוים (המצרכים מרכיבים כדורי שוקולד- להדגיש לחניכים לא לפתוח את אותו המצרך עד שהמדריך אומר).

ארבע התחרויות מדגישות ומחזקות את ערך החברות ועבודת צוות והן:

תנועת הנוער הלאומי בית"ר מחלקת הדרכה ארצית

תחרות 1- משיכה בחבל- קבוצה מול קבוצה. הקבוצה המנצחת היא הקבוצה שהצליחה למשוך את אמצע החבל לשטחה שלה. הקבוצה המנצחת מקבלת פתי-בר

תחרות 2- הנחש בא- קבוצה מול קבוצה. כל חברי הקבוצה תופסים ידיים ועליהם לקפוץ ביחד תוך שהם נשארים עם ידיים מחוברות, מעל לחבל אותו מסובב המדריך בצורה מעגלית. אם ישנו חבל ארוך ונראה כי חניכי שתי הקבוצות יכולים לקפוץ בו במהלך המשחק, אז כל החניכים משתתפים. אם ישנו חבל קצר שאינו מאפשר לכל החניכים לקפוץ באותו זמן, אז יש לחלק כל קבוצה לתתי קבוצות שבה כל פעם יתחרו מספר מסוים של חניכים מקבוצה אחת עם מספר שווה של חניכים מהקבוצה השנייה. לדוגמא: יש 24 חניכים (12 בכל קבוצה) והחבל לא יכול לכלול את כל עשרים וארבעה החניכים. ניתן לערוך תחרות בין 3 חניכי קבוצה אחת ל-3 חניכי הקבוצה השנייה בכל סיבוב. הקבוצה המנצחת, היא הקבוצה שהצליחה לקפוץ עם ידיים מחוברות ולא נתקעה בחבל. הקבוצה המנצחת מקבלת 3 חבילות שוקולד פרה.

תחרות 3- מקצה לקצה- קבוצה מול קבוצה. חברי כל קבוצה קושרים את רגליהם ביחד (רגל ימין של חניך נקשרת לרגל שמאל של חניך אחר, בעוד רגלו השמאלית של החניך נקשרת לרגלו הימנית של חניך נוסף וכו') ועל שתי הקבוצות להתחרות אחת עם השנייה מי מגיעה יותר מהר ליעד שהוגדר על ידי המדריך. חשוב להדגיש לחניכים כי החניך שהגיע אחרון הוא הקובע. הקבוצה המנצחת מקבלת חצי חבילת חמאה (100 גרם)

תחרות 4- בלון באוויר- קבוצה מול קבוצה. שתי הקבוצות עומדות בשני טורים מקבילים. המטרה של כל קבוצה, היא להעביר שני בלונים כמה שיותר מהר מצד אחד של הטור אל צידו השני, בלי להשתמש בידיים ושהבלונים לא יגעו ברצפה. במידה ונגע הבלון ברצפה, יש להחזירו לתחילת הטור ולהתחיל מחדש. הקבוצה המנצחת היא הקבוצה שסיימה להעביר ראשונה את שני הבלונים. (ניתן להשתמש בכל האברים פרט לידיים). הקבוצה המנצחת מקבלת 1/2 כוס חלב

למדריך- חשוב מאוד שהמצרכים יתחלקו בין שתי הקבוצות, אפילו אם זה יהיה יחס של 3:1 העיקר שלא תהיה קבוצה אחת שזכתה בכל המצרכים.

סיום:

מושיבים את החניכים ושואלים אותם מה לדעתם היתה מטרת הפעילות? ואיך זה קשור למצרכים שהם קיבלו? המדריך מסביר בקצרה על מהי חברות ומקשר להם כיצד המצרכים מסמלים לנו את החברות. שהרי המצרכים הם להכנת כדורי שוקולד, אך אם יש לקבוצה אחת חלב ופתי-בר, האם הם יכולים לעשות מהם כדורי שוקולד? וודאי שלא. כנ"ל לגבי הקבוצה השנייה, שלה חסרים המצרכים שיש לקבוצה הראשונה, גם הם אינם יכולים להכין כדורי שוקולד. על מנת להכין את הכדורים על שתי הקבוצות לעבוד ביחד- לשתף פעולה ולעבוד בצוות. לאחר מכן מכינים יחד כדורי שוקולד ואוכלים יחדיו.

למדריך- הוראות להכנת כדורי השוקולד מצורפים בנספחים.

תנועת הנוער הלאומי בית"ר מחלקת הדרכה ארצית

-נספחים-

כסף: הדפיסו דף זה 10 פעמים, על מנת להגיע לסכום של 1000 ₪ (500 ₪ לכל קבוצה)

-נספחים-

שלט למכירה הפומבית: כל קבוצה מקבלת שלט אחד- להדפיס פעמיים (לכל קבוצה שלט) ורצוי להדביק מקל ארטיק על מנת שהדף לא יתקפל אלא יחזיק עצמו ישר.

אני מעלה ב....

תנועת הנוער הלאומי בית"ר מחלקת הדרכה ארצית

-נספחים-

תכונות אופי למכירה הפומבית של החבר האידיאלי:

יש להסביר לחניכים תכונות אופי שאינם מכירים.

חכם	בדרן	נדיב
אמין	חברותי	בעל לב טוב
תחרותי	סובלני	יודע להקשיב
צנוע	חרוץ	מנומס
עקשן	אחראי	עוזר בעת צרה
רגיש	ביישן	חביב

תנועת הנוער הלאומי בית"ר מחלקת הדרכה ארצית

-נספחים-

מצרכים לכדורי שוקולד:

- 500 גרם פתי-בר (לבדוק על גבי האריזה- כל חברה מייצרת פתי-בר במשקל שונה).
- 300 גרם שוקולד חלב- 3 חפיסות שוקולד.
- 100 גרם חמאה מומסת- חצי חבילת חמאה.
- 1/2 כוס חלב.

לציפוי:

- אפשר סוכריות צבעוניות או קוקוס.

שלבי הכנה:

1. מרסקים את הפתי-בר לחתיכות קטנות (אפשר להכניס לשקית ולמעוך אותם עם כוס זכוכית).
  2. מעבירים את הפתי-בר לקערה גדולה.
  3. ממיסים את חצי חבילת החמאה (אפשר במיקרוגל אם יש. אם אין פשוט להשאיר זמן מה בחוץ שתימס לבד בתוך כלי) ומוסיפים לקערה עם הפתי-בר ומערבבים.
  4. ממיסים את שלוש חפיסות השוקולד (אפשר במיקרו או כמו החמאה להשאיר במקום חם שימס לבד בתוך כלי) ומוסיפים לקערה עם הפתי-בר והחמאה ומערבבים.
  5. מוסיפים את החלב ומערבבים עד שמקבלים עיסה מעט דביקה.
  6. יוצרים כדורים בגודל של פינג פונג ומצפים בסוכריות או קוקוס.
- הערה- אם יש אפשרות להכניס לקירור לכמה זמן רצוי. אם לא אז אל דאגה הילדים יאכלו אותם גם ככה.

תנועת הנוער הלאומי בית"ר מחלקת הדרכה ארצית

פעילות בנושא אדישות חברתית

מטרת הפעילות- החניכים יבינו את חשיבות ההשלכות השליליות של המושג אדישות חברתית.

גיל: שכבה צעירה

מספר חניכים: 8-25

מיקום: פנים (חדר)

זמן: בין שעה לשעה וחצי (תלוי במספר החניכים)

ציוד: * דף משימות למעגל האדישות. * כלי כתיבה. * מחשב/ רמקול להשמעת קטע האלימות (רק למי שבוחר להשמיע ולא להקריא). * סלוטייפ לסימון קו האדישות * דף סיטואציות למשחק קו האדישות. * דף עם הסיפור העכבר ומלכודת העכברים. * שלטים "מתערב" ו"מתעלם" * דף סיטואציות למשחק מתערב או מתעלם.

פתיחה:

מעגל אדישות:

החניכים יושבים במעגל כשגבם מופנה למרכז המעגל שם עומד המדריך. המדריך מחלק לכל חניך דף שעליו מספר משימות (מצורף בנספחים). המדריך ממשיך ואומר כי עשו מבדק ונמצא כי הילד הכי מהיר מכיתות ד' בארץ, הצליח לסיים את כל המשימות הללו בדקה וחצי בלבד. "אני חושב..." אומר המדריך "כי בטוח מישהו מכם יצליח לעשות זאת בפחות זמן ולכן מהרגע שאני אומר צאו לדרך, יש לכם דקה וחצי לסיים את המשימות הכתובות בדף, בוא נראה מי יכול לנצח את אלוף הארץ?!" במהלך הדקה וחצי הללו משמיע המדריך קטע המדבר על אלימות בבתי הספר (ניתן להשמיע את הידיעה ברדיו וניתן להקריא את הידיעה הנ"ל. קישור והידיעה הכתובה מצורפים בנספחים). בסיום הזמן, מבקש המדריך מהחניכים להסתובב ולהתיישב עם הפנים לתוך המעגל ושואל "האם מישהו הצליח לפתור את כל המשימות?!" במידה וחניך הצליח, מוחאים לו כולם כפיים והמדריך שואל את החניך שהצליח: האם בזמן שהוא פתר את המשימות, הוא שמע את הידיעה שהושמעה ברדיו או את הידיעה שהקריא המדריך? ואם כן, על מה דברה הידיעה? לאחר מכן הוא פונה לשאר החניכים ושואל אותם האם הם שמעו את הידיעה? ועל מה היא דברה? במידה ואף חניך לא הצליח, פונה המדריך ישר לכל החניכים בשאלה "האם הם שמעו את הידיעה ועל מה דובר בה?". המדריך יסכם בכך שיסביר לחניכים כי אין באמת ניצחון כזה של ילד בכיתה ד' שעשה את המשימות הללו בדקה וחצי אלא רצה הוא להראות להם מהי אדישות והיא נושא הפעולה שלנו להיום.

למדריך- מטרת המשחק היא כלל לא לראות האם הצליחו החניכים לעמוד במשימות בדקה וחצי או לא, אלא לראות מי מהחניכים התרכז בעצמו והיה אדיש לדבריו של המדריך ומי הצליח גם לעשות את המשימות וגם להקשיב למדריך.

תנועת הנוער הלאומי בית"ר מחלקת הדרכה ארצית

גוף הפעולה:

קו אדישות- המדריך מסמן באמצע החדר קו לכל אורכו של החדר ומבקש מהחניכים לעמוד בשורה

מקבילה לקו (במידה ויש הרבה חניכים, ניתן לעמוד משני צדדיו של הקו) שורת חניכים הקו

המדריך מקריא סיטואציות שונות מהחיים, אם החניכים נתקלו בסיטואציה אותה

הקריא המדריך עליהם לצעוד קדימה ולהיעמד על הקו.

אם אינם נתקלו בסיטואציה כזאת, עליהם להישאר במקומם. בכל פעם שהחניכים צועדים על הקו, המדריך מבקש מאחד מהם לספר על הסיטואציה שבה הוא נתקל, מה קרה בה. בסיום כל סיטואציה, על המדריך לבקש מהחניכים לחזור חזרה לשורה שלהם (הסיטואציות מצורפות בנספחים).

למדריך- מטרת הפעילות היא לגרום לכך שכל החניכים ידרכו לפחות פעם אחת על קו האדישות.

מתערב או מתעלם:

המדריך מושיב את החניכים ואומר כי עד עכשיו ראינו כי כולנו פגשנו בסיטואציות הקשורות לאדישות חברתית אבל כיצד אנו מתנהגים בסיטואציות הללו?

המדריך נותן לכל אחד מהחניכים שני שלטים. על האחד כתוב "מתערב" ועל האחר כתוב "מתעלם". המדריך מקריא סיטואציות ומבקש בסוף כל סיטואציה מהחניכים להרים את השלט שאומר איך לדעתם הם היו מתנהגים באותה סיטואציה: מתערבים או מתעלמים. (הסיטואציות מצורפות בנספחים).

למדריך- חשוב לשאול את החניכים שהרימו "מתערבים", מה הם היו עושים? ואף לשאול את אלו שהרימו "מתעלמים", מדוע הם מתעלמים? זו הזדמנות טובה לבדוק את הקורה בקבוצה מבחינה חברתית.

סיום:

הקראת הסיפור "העכבר ומלכודת העכברים" (מצורף בנספחים), קישור הסיפור לשאר הפעולה וסיכום הפעילות.

קישור הסיפור לפעולה: את כל החיות בסיפור, לא עניינה מלכודת העכברים והם היו אדישים אליה ולעכבר שבקש מהם עזרה ולכן בסופו של דבר אדישותם היא זו שגרמה לכך שהם עצמם נפגעו ממנה...

-נספחים-

ידיעה העוסקת באלימות בבית הספר לפעילות מעגל אדישות וקישור להאזנה לידיעה אחרת
העוסקת באלימות בבית הספר:

קישור: <https://www.youtube.com/watch?v=YtidMDq7e8>

ידיעה:

בני 14 חשודים שסחטו כסף במכות ואיומי סכין

שני תלמידים מאזור המרכז נעצרו בחשד שבמשך חצי שנה סחטו את בן כיתתם באלימות ובאיומי סכין. על פי החשד, השניים נהגו להכות אותו ולדרוש ממנו כסף. הנער המפוחד נתן להם את כספו ולא סיפר על כך לאיש. שני החשודים נעצרו לאחרונה ושוחררו למעצר בית. היום (ה') יוגש נגדם כתבי אישום. "כשהם דרשו כסף ולא היה לי הם היו עושים חיפוש עליי, בתיק ובארנק. לפעמים גם היו נותנים לי כאפה". האירועים התרחשו בין כותלי בית הספר ומחוצה לו, והסכום הגבוה ביותר שנלקח ממנו היה 200 שקל. "מתחילת השנה הם היו מבקשים ממני כסף", הוסיף הילד. "היו אומרים לי 'בוא לפה שנייה, תביא 10 שקלים או 15 שקל'. לא סיפרתי כי פחדתי שיתנקמו בי. פעם אחד מהם השתמש גם בסכין. הוא אמר לי 'בוא ניפגש, אני צריך לדבר איתך'. אבל הלכתי לחבר ובדרך פגשתי אותו, אז הוציא סכין ואמר 'תן לי 10 שקלים, אל תעצבן אותי'. לא היה לי והוא נתן לי בעיטה. אני ממשיך ללכת לבית ספר והם במעצר בית, אבל ברור שאני מפחד". לדברי המשטרה, גורם בבית הספר הבחין שהילד מוטרד והזמין אותו לשיחה אך הוא סירב לשתף פעולה. בהמשך הגיע מידע מודיעיני על הסחיטה למחלק הנוער במשטרת מרחב איילון, בפיקודו של רב פקד צור ענבר. רק בחקירה במשטרה הסכים הילד לספר על מקרי הסחיטה.

סיטואציות למשחק קו האדישות:

1. שמעתי בחדשות על אלימות המתרחשת בין כותלי בית הספר.
2. ראיתי אדם שנזקק לצדקה ולא נתתי לו.
3. ראיתי ילד קטן שמנסה לחצות את הכביש ולא עזרתי לו.
4. שמעתי את חבר שלי מעליב חבר אחר ולא אמרתי כלום.
5. ראיתי קטטה בבית הספר ולא ניסיתי להפריד או לקרוא למבוגר.
6. ראיתי שאמי צריכה עזרה בבית ולא עזרתי לה.
7. ראיתי מישהו גונב משהו למישהו אחר ולא סיפרתי לאף אחד.
8. ראיתי שנפל לאדם ברחוב משהו מהתיק והוא לא שם לב ולא הערתי לו על כך.
9. שחקתי עם חברים בבית הספר וראיתי ילד שעומד בצד ולא הצעתי לו להצטרף.
10. ראיתי אדם זקן עומד באוטובוס ולא קמתי עבורו כדי שישב.

-נספחים-

סיטואציות למשחק מתערב או מתעלם:

1. ראיתי שני חברים מהכיתה רבים אחד עם השני.
2. ראיתי ילד מכה ילד אחד בהפסקה.
3. ראיתי ילד/ה עומדים בצד בזמן המשחק כי לא משתפים אותם.
4. שמעתי ילד צוחק על ילד אחר בשכבה.
5. ראיתי ילד שגונב מילד אחר דברים מהתיק.
6. ראיתי שהמורה האשימה ילד אחד שדיבר בזמן השיעור למרות שזה לא היה הוא.
7. ראיתי שחברים מהכיתה שלי לא מדברים עם ילד אחד מהכיתה ומשכנעים את כולם לא לדבר איתו.
8. ראיתי שכתבו על ילד אחר דברים לא יפים בפייסבוק.
9. שמעתי ילדים שמחקים את המבטא של העולה החדש בכיתה.
10. ראיתי שילדים הורסים בכוונה משהו שהכין/ה ילד/ה מהכיתה שלי.

שלטים למשחק מתערב או מתעלם:

תנועת הנוער הלאומי בית"ר מחלקת הדרכה ארצית

-נספחים-

סיפור "העכבר ומלכודת העכברים":

עכבר הציץ דרך חריץ בקיר וראה את האיכר ואשתו פותחים חבילה.
"מעניין איזה מזון יש בחבילה" חשב לעצמו, אך הזדעזע לראות את הזוג מוציא מלכודת עכברים מן הקופסא.

הוא יצא אל החצר וצעק אזהרה :

"יש מלכודת עכברים בבית ! יש מלכודת עכברים בבית"

התרנגולת קרקרה וזקפה את ראשה: "אדון עכבר, אני יודעת שזה אסון לגביך, אבל אין לכך שום משמעות בשבילי."

העכבר פנה אל החזיר: "יש מלכודת עכברים בבית"

החזיר הפגין סימפטיה ואמר: "אני כ"כ מצטער, מר עכבר, אבל אין שום דבר שאני יכול לעשות חוץ מלהתפלל לשלומך."

העכבר פנה אל הפרה וזו הגיבה בזלזול: "אפשר לחשוב- מלכודת עכברים. אני ממש בסכנה..."
עצוב ומפוחד חזר העכבר אל הבית, להתמודד לבד- עם מלכודת העכברים.

בלילה נשמע קול פצפוף, - כזו שמשמיעה מלכודת עכברים שהופעלה.

אשת האיכר קפצה ממיטתה לראות מה לכדה המלכודת. בחושך לא ראתה היא, כי היה זה נחש ארסי שזנבו נתפס במכשיר.

הנחש הכיש את האישה והיא הובהלה לבית החולים, שם טופלה וחזרה לביתה כשהיא סובלת מחום גבוה.

כולם יודעים שהטיפול הטוב ביותר לחום גבוה הוא מרק עוף טרי, אז לקח האיכר גרזן ושחט את התרנגולת בכדי לבשל מרק.

שכנים וידידים באו לבקר את החולה וישבו לידה מסביב לשעון, בכדי להאכילם נאלץ האיכר לשחוט את החזיר.

האישה גססה עד שלבסוף נפטרה, מכרים רבים באו ללוויה, כדי לסעוד אותם, שחט האיכר את הפרה.

מוסר השכל: בפעם הבאה שאתם שומעים שמישהו נתקל בבעיה, ואתם חושבים שהיא לא נוגעת לכם, זכרו שגם כאשר החלש ביותר מאוים- גם אתם עלולים להימצא בסכנה

פעילות תרומה לקהילה

מטרת הפעילות- החניכים יכירו בחשיבות התרומה לקהילה ובכוחם האישי לתרומה במעגלים הקרובים להם

גיל: שכבה צעירה

מספר חניכים: 8-25

מיקום: חוץ או פנים גדול (חדר גדול)

זמן: בין שעה לשעה וחצי (תלוי במספר החניכים).

ציוד: * עיגול המחולק ל-4 רבעים המשלימים את המילה: משפחתי * עיגול המחולק ל-4 רבעים המשלימים את המילה: חברים * עיגול המחולק ל-4 רבעים המשלימים את המילה: מעגל. * עיגול המחולק ל-4 רבעים המשלימים את המילה: שכונתי. * עיגול שלם שעליו כתובה המילה: מעגל. * דף שאלות למשחק המעגלים * פתקים כחולים לפי מספר החניכים * פתקים אדומים לפי מספר החניכים. * דף עם משפטים למשחק המשפטים * כלי כתיבה * דפדפת למדריך.

פתיחה:

משחק המעגלים: מחלקים את הקבוצה ל-4 קבוצות ומושיבים כל קבוצה בנפרד מסביב למדריך שעומד באמצע על עיגול הפוך:

קבוצה 2

קבוצה 1

מדריך

קבוצה 4

קבוצה 3

המדריך אומר לחניכים כי עליהם לגלות איזו מילה מסתתרת מתחת לעיגול שלו (המילה המסתתרת היא "מעגל") וקשורה לכל הקבוצות. כיצד עליהם לעשות זאת?

בכל סבב המדריך ישאל בכל פעם קבוצה אחת, שאלה הקשורה לשם של אותה הקבוצה (השאלות מצורפות בנספחים). ברגע שחברי הקבוצה עונים נכון על שאלה זו, הם מקבלים חתיכה אחת מתוך ארבע חתיכות המשלימות פאזל בצורת עיגול שחושף את שם הקבוצה שלהם (שמות הקבוצות מופיעות בנספחים) לאחר שהרכיבו החניכים את העיגולים הנושאים את שם קבוצתם, עליהם לנסות לנחש, איזו מילה מסתתרת מתחת לעיגול המדריך ומקשרת בין 4 הקבוצות... במידה והחניכים לא מצליחים לנחש, על המדריך לתת להם רמזים.

רמז 1: מילה הקשורה לצורה עליה אני עומד...

רמז 2: השלימו את השיר "אני עומדת ב..... ומביטה סביבי".

תנועת הנוער הלאומי בית"ר מחלקת הדרכה ארצית

למדריך- מטרת המשחק הוא לפתוח את נושא פעילות "תרומה לקהילה" בהבנה של מהי קהילה ואילו מעגלים חברתיים נכללים בתוך המושג קהילה. לכן השאלות העומדות בפני החניכים, הן שאלות פשוטות שנועדו לכך שהחניכים יצליחו בקלות לענות עליהם.

לאחר שהחניכים מצליחים לעלות על המילה מעגל, המדריך מסביר בקצרה מהי קהילה?

קהילה: המילה "קהילה" באה מהמילה "קהל" משמע קבוצת אנשים. והיא כוללת מעגלים חברתיים שהחברים בהם הם בעלי עניין משותף.

לדוגמא:

מעגל משפחתי- העניין המשותף לחברי מעגל זה הוא שכולם שייכים לאותה משפחה.

מעגל שכונתי- העניין המשותף לחברי מעגל זה הוא השכונה בה הם גרים.

מעגל חברים- העניין המשותף לחברי מעגל זה, הוא החברות אותה הם חולקים.

מעגל כיתתי- העניין המשותף לחברי מעגל זה, הוא שכולם משתייכים לאותה הכיתה.

היום אנחנו הולכים לדבר על דבר חשוב ביותר הקשור למעגלים הללו הוא תרומה לקהילה. כלומר תרומה למעגלים הקרובים לנו- לקהילה שלנו.

גוף הפעולה:

החניכים עומדים בשורה עם 2 פתקים בידיהם. פתק בצבע כחול ופתק בצבע אדום.

המדריך מקריא משפטים הקשורים לתרומה למעגלים הסובבים את החניך (המשפטים מצורפים בנספחים). אם החניך מסכים עם המשפט שהקריא המדריך עליו להתקדם צעד קדימה, אם החניך אינו מסכים עם המשפט, עליו להישאר במקום. בסיום הקראת כל המשפטים, על החניך לשים את הפתק הכחול, היכן שיצא לו להיעמד ולחזור אחורה למקום שעמד בתחילת המשחק. לאחר מכן מקריא המדריך משפטים מעשיים הקשורים לתרומה למעגלים הסובבים את החניך (המשפטים מצורפים בנספחים). אם החניך אכן מקיים את הנאמר במשפט, עליו להתקדם צעד קדימה, אם החניך לא מקיים את הנאמר במשפט, עליו להישאר במקום. בסיום הקראת המשפטים, על החניך לשים את הפתק האדום.

למדריך- סביר להניח כי מרבית החניכים ימצאו את פתקם הכחול רחוק מפתקם האדום ומצב זה מסמל את הפערים בין הרצוי למצוי- כלומר, הפער בין מה שאני החניך מאמין בו וחושב שהוא חשוב וראוי לעשות לבין מה שבפועל החניך עושה. חשוב להסביר לחניכים את הפער הנ"ל.

לאחר משחק הפתקים, כל חניך לוקח את הפתק האדום שלו ורושם עליו 2 דברים שהוא מתחייב להשתפר בהם השנה וקשורים לתרומה לקהילה. החניכים יושבים במעגל וכל אחד מקריא את מה שהתחייב לעשות. לאחר מכן ניתן לקחת את הפתקים ולשים אותם בתוך בקבוק ובסוף השנה לפתוח את הפתקים הללו ולראות האם עמדנו בהתחייבויות שלנו.

תנועת הנוער הלאומי בית"ר מחלקת הדרכה ארצית

דוגמא להתחייבויות: לעזור לחברים מהכיתה בשיעורים, לעזור לאמא לנקות את הבית, לשחק עם האחים הקטנים, להרים זבל שאני רואה בשכונה וכו'...

סיום:

המדריך מעלה מספר הצעות לתרומה לקהילה המורחבת יותר והחניכים עורכים הצבעה ובחרים איזו תרומה הם בוחרים לעשות למען הקהילה שלהם. המדריך מודיע על תאריך מיוחד בו יבצעו החניכים את התרומה אותה בחרו (רעיונות לתרומה לקהילה המורחבת בנספחים).

תנועת הנוער הלאומי בית"ר מחלקת הדרכה ארצית

-נספחים-

משחק המעגלים:

1. עיגול המדריך- עשוי מבריסטול בצורת עיגול, עליו כתובה המילה "מעגל". עד סוף המשחק, המדריך עומד על העיגול שלו כשהצד עליו כתובה המילה "מעגל" מופנה כלפי הרצפה.

2. שמות הקבוצות אותם צריכים חניכי אותה הקבוצה לחשוף על ידי הרכבת העיגול שלהם:

קבוצה 1- משפחתי. קבוצה 3- כיתתי.

קבוצה 2- חברים. קבוצה 4- שכונתי.

3. ארבע שאלות עליהם צריכה כל קבוצה לענות כדי לקבל את חלקי העיגול שלה ובכך לחשוף את שם קבוצתה:

קבוצה 1- משפחתי:

שאלה 1- השלם את השיר "ל..... שלי יש סולם, מגיע כמעט עד שמים" (אבא)

שאלה 2- השלם את השיר "..... הקטנה היא כמעט בשנה, קבלתי אותה מאמי מתנה" (אחותי)

שאלה 3- השלם את השיר "ל..... משה היתה חווה" (דוד)

שאלה 4- חידה "אתה בני ואני לא אביך, מי אני?" (אימך = אמא)

קבוצה 2- חברים:

שאלה 1- השלם את השיר "יש לי ..... שקוראים לו בנימין" (חבר)

שאלה 2- השלם את השיר "איזה כיף שיש הרבה..... הרבה..... בכל מיני צבעים" (חברים)

שאלה 3- איך נקראת בסלנג קבוצה של חברים? (חבר'ה)

שאלה 4- איך נקרא מקום עבודה שעובדים בו קבוצה גדולה של אנשים? (חברה)

קבוצה 3- כיתתי:

שאלה 1- "הדבר הראשון שכתוב על הלוח כמתחילים ללמוד בבית הספר?" (שלום כיתה א)

שאלה 2- מה פירוש המילה CLASS באנגלית? (כיתה)

שאלה 3- מקום המכיל הרבה כיתות נקרא? (בית ספר)

שאלה 4- חברים שאני רואה כל יום בבית הספר נקראים "חברי ל....."? (כיתה).

-נספחים-

קבוצה 4- שכונתי:

- שאלה 1- איך קוראים לאנשים הנמצאים בבניין שלי או בבתים לידי? (שכנים)
- שאלה 2- (למדריך- בחר שכונה הסמוכה לשכונה בה נמצא הסניף ואמור את שם השכונה והוסף את המילה "היא") לדוגמא: שיכון המזרח בראשון לציון היא? (שכונה)
- שאלה 3- שם השכונה בה נמצא הסניף?
- שאלה 4- של מי הדשא ירוק יותר..... (של שכן)

משחק המשפטים:

אם החניך חושב שמשפט זה הוא חשוב ועוזר לקהילה עליו להתקדם צעד קדימה: (משפטים לפתק הכחול)

1. לעזור לקשיש לחצות את הכביש.
2. להרים זבל מהמדרכה ולשים בפח.
3. לשמור על אחי/ותי.
4. לעזור לחבר בשיעורי הבית.
5. לעודד חבר בצרה.
6. לעזור לזקן בסחיבת המצרכים לבית.
7. לעזור לחבר שמתקשה להתכונן למבחן.
8. לעזור להורים בעבודות הבית.
9. ללכת להתרים למען אגודה מסוימת.
10. לעזור לילד חדש שהגיע לכיתה להיקלט.
11. לגשר בין חברים מסוכסכים.
12. לשלוח מכתב עידוד וחבילה לחייל בודד.
13. להוציא לטיול בשעת הצורך את הכלב של השכן או החבר.
14. להתנדב בבית הספר לחנוך ילד מכיתה נמוכה ולעזור לו.
15. להיות אוזן קשבת לאנשים הזקוקים לכך.

-נספחים-

אם החניך אכן קיים את המשפט הבא, עליו להתקדם צעד קדימה: (משפטים לפתק האדום)

1. בשבועיים האחרונים עזרתי לקשיש לחצות את הכביש.
2. בשלושה ימים האחרונים הרמתי זבל מהמדרכה ושמתי בפח.
3. בשבוע האחרון שמרתי על אחי/ותי.
4. בשבוע האחרון עזרתי לחבר בשיעורי הבית.
5. בשבועיים האחרונים עודדתי חבר שהיה בצרה.
6. בחודש האחרון עזרתי לזקן בסחיבת המצרכים לבית.
7. בשבוע האחרון עזרתי לחבר שמתקשה להתכונן למבחן.
8. בשבועיים האחרונים עזרתי להורים בעבודות הבית.
9. בחודש האחרון הלכתי להתרים למען אגודה מסוימת.
10. בחודש האחרון עזרתי לילד חדש שהגיע לכיתה להיקלט.
11. בשבועיים האחרונים גישרתי בין חברים מסוכסכים.
12. בחודשיים האחרונים שלחתי מכתב עידוד וחבילה לחייל בודד.
13. בחודש האחרון הוצאתי לטיול את הכלב של השכן או החבר כי הוא לא יכל.
14. בשנה האחרונה התנדבתי בבית הספר לחנוך ילד מכיתה נמוכה ולעזור לו.
15. בחודשיים האחרונים הייתי אוזן קשבת לאנשים הזקוקים לכך.

רעיונות לתרומה של השכבה לקהילה:

1. יום ניקיון באזור הסניף והשכונה.
2. שוק קח ותן.
3. אחר הצהריים של התנדבות בסיוע בשיעורי בית בבית ספר קרוב.
4. הכנת חבילות לחיילים בודדים.
5. הכנת חבילות למשפחות נזקקות.
6. איסוף בגדים משומשים למסירה לנזקקים.

תנועת הנוער הלאומי בית"ר מחלקת הדרכה ארצית

פעילות בנושא איכות הסביבה- מחזור

מטרת הפעילות- החניכים ילמדו על נושא המחזור.

גיל: שכבה צעירה

מספר חניכים: 8-25

מיקום: פנים (חדר).

זמן: בין שעה לשעה וחצי (תלוי במספר החניכים).

ציוד: * דף עם הסיפור על יואב וטופי * כרטיסיות עם תמונות של פריטים * כרטיסיות עם מספר של שנות התכלות. * 4 פחים המסומנים בבריטולים בצבע חום, ירוק, כחול וצהוב. * פריטים למשחק הפחים או כרטיסיות עם שמות של פריטים- מהרשימות בנספחים. * גילי נייר טואלט בלי נייר הטואלט ליצירה * דף עם סמל המחזור.

פתיחה:

סיפור + כרטיסיות.

המדריך מושיב את החניכים במעגל ומספר להם את הסיפור הבא:

"היה היה פעם ילד בשם יואב, בערך בגילכם, שהיה גר בעיר קטנה וליד ביתו הייתה חורשה. יואב אהב מאוד בעלי חיים וטבע ולכן, עוד כשהיה קטן, ביקש מאמו שתביא לו מצער בעלי חיים כלב חמוד וקטן שיוכל ללכת איתו לטיולים בטבע. ליום הולדתו העשירי קיבל הוא את טופי- כלבה קטנה ומתוקה, קצת נבחנית שהפכה במהרה להיות חברתו הטובה ביותר. הם היו יוצאים יחד כל ערב לטיולים ארוכים בחורשה שליד הבית של יואב, מסתכלים על הפרחים וחוזרים הביתה לארוחת ערב ומקלחת לפני שמחשיך. יום אחד לקח איתו יואב לטיול היומי שלו עם טופי ארטיק טעים בטעם פירות. יואב וטופי טיילו להם במסלול הרגיל שלהם בחורשה ובעוד טופי מרחרחת פרחים וזוקפת אוזניים לשמע כל רשרוש בחורשה הקטנה, יואב מלקק את הארטיק בהנאה. כשסיים לאכול את הארטיק, הוא השליך הצדה את עטיפת הפלסטיק, והמשיך ללכת. כעבור כמה צעדים הוא עצר לרגע ונזכר במה שהמורה לטבע אמרה לפני כמה שיעורים, שאסור לזרוק חומרים שלא מתפרקים בטבע, אלא רק בזבל. יואב ניסה להיזכר אם עטיפת הפלסטיק הזו, הוגדרה בכתה כחומר מתפרק או לא, ונזכר כי המורה אמרה משהו על כך שפירות וירקות נקראים חומרים אורגניים או איזו מילה מסובכת כזו, שיכולים להתפרק בטבע. והרי הארטיק שנהנה ממנו קודם ללא ספק היה בטעם פירות- תות בננה ליתר דיוק. יואב הנהן לעצמו, שמח על כך שהוא לא צריך לחזור אחורה לאסוף את העטיפה, והמשיך ללכת. כעבור יום יצא יואב וטופי לטיול נוסף. כשהגיעו לנקודה בה עצר יואב ביום האתמול, הוא נזכר במה שהיה והפעם כן חזר אחורה כדי לראות אם המורה לטבע צדקה ואריזת ארטיק הפירות שלו "התפרקה" לה לטבע. לאכזבתו הוא מצא את אותה אריזה שוכבת לה מונחת באותו מקום. יואב שם אותה במקום בטוח בין

תנועת הנוער הלאומי בית"ר מחלקת הדרכה ארצית

השיחים על מנת שלא תעוף או שמישהו ייקח אותה והחליט בליבו לחזור ולראות מה קורה לה. טופי בינתיים כבר משכה ברצועה ורצתה ללכת למקום אחר, אז יואב נפרד מהאריזה שלו ואמר "נתראה מחר". יואב בדק את אריזתו יום יום במשך חודש אך כשראה שכלום לא משתנה והאריזה נותרת שוכבת במקומה, הוא התחיל לשכוח ממנה. כעבור שנה וחצי משפחתו של יואב עברה דירה לתל אביב ויואב לא ראה יותר את האריזה שלו.

יואב גדל ובגר, התחתן, הוליד ילדים ונכדים, וגם טופי גדלה והמליטה גורים וגוריה המליטו גורים גם הם. בטיול שורשים עם הנכד שלו, כעבור חמישים שנים, יואב (שכבר מזמן הפך להיות סבא יואב) לקח את נכדו יהונתן והכלב שלו יוגי לטיול במקום בו נולד. עצי החורשה כבר נכרתו ובמקומם נבנו בתים וגני שעשועים צבעוניים. יואב כבר היה זקן ולא ראה כל כך טוב, אז הוא הלך עם הנכד שלו לאן שהרגליים שלו לקחו אותו באופן אוטומטי- ישירות למסלול ההליכה שלו עם טופי שעכשיו היה שביל בין בתי השכונה. איפה שהוא באמצע הדרך הנכד של יואב (אה... סליחה. סבא יואב) עצר והזיז איזו אבן ורטן "לא יאומן. המורה שלי לטבע אמר שלוקח לחומרים האלה, כמו האריזה של הארטיק הזה מאות שנים להתפרק ועדיין לאנשים לא אכפת והם ככה זורקים עטיפות בכל מקום. אתה רואה סבא? מזל שבאנו".

המדריך מפזר כרטיסיות עם תמונות של פריטים מסוימים וכרטיסיות עם מספרי שנים (מצורף בנספחים). על החניכים להתאים כל כרטיסיית תמונה לכרטיסיה עם מספר השנים שלדעתם לוקח לאותו פריט להתכלות.

גוף הפעולה:

משחק הפחים:

המדריך מעמיד פחים כשכל פח מסומן בצבע שונה. המדריך מסביר לחניכים על כל פח ומה זורקים בכל פח. לאחר מכן, המדריך מחלק את הקבוצה לשתי קבוצות ועורך ביניהם תחרות: כל קבוצה עומדת בטור מסודר מול קרקע שעליה מפוזרים פריטים מכל הסוגים (רשימה המפרטת את הפריטים מצורפת בנספחים). בכל פעם ניגש נציג מכל קבוצה ועליו לבחור פריט אחד מכל הפריטים ולזרוק אותו לפח שנועד בשבילו. בכל פעם שהנציגים מצליחים, הקבוצה מקבלת נקודה. הקבוצה המנצחת היא הקבוצה שמשיגה יותר נקודות על ידי דיוק בהכנסת הפריטים לפח הנכון. (סניף שיש לו בעיה להשיג פריטים לשם הפעילות, יכול פשוט לכתוב את שמות הפריטים על כרטיסיות ולבקש מהחניכים לשלוף בכל פעם כרטיסיה המציינת פריט מסוים ולהכניסה לפח המתאים).

הסבר על הפחים:

- פח עם בריסטול בצבע חום- פסולת רטובה: בפח זה זורקים שאריות מזון, אוכל שבושל, קליפות פירות וירקות, חרצנים של פירות, שקיות תה, זרי פרחים, נוצות, עשבי תיבול, טישו... (הרשימה המלאה ממנה תוכלו לבחור פריטים לשים על הרצפה מצורפת בנספחים).
- פח עם בריסטול בצבע ירוק- פסולת ירוק- בפח זה זורקים מוצרי מתכת, קופסאות שימורים, מגשי חד פעמי- אלומיניום, סכיני גילוח, צעצועים, קופסאות של מוצרי חלב (גבינה, קוטג'),

תנועת הנוער הלאומי בית"ר מחלקת הדרכה ארצית

אריזות קלקר... (הרשימה המלאה ממנה תוכלו לבחור פריטים לשים על הרצפה מצורפת בנספחים).

- פח עם בריסטול בצבע כחול- נייר וקרטון: בפח זה זורקים עיתונים, מגזינים, חוברות, דפים, פליירים, מחברות, קרטוני ביצים... (הרשימה המלאה ממנה תוכלו לבחור פריטים לשים על הרצפה מצורפת בנספחים).
- פח עם בריסטול בצבע צהוב שעליו כתוב "מיחזורית"- לציין שבפועל אין פח כזה אך פח זה בפעילות שלנו מייצג את כלובי המחזוריות המפוזרות בכל עיר ובהם מכניסים בקבוקים מפלסטיק.

יצירה ממחזור:

למדריך- רשומות פה מספר אפשרויות פשוטות ליצירה תוך שימוש במחזור... בחרתי להשתמש בגלילי נייר טואלט כיוון שמאוד קל להשיג הרבה כאלה אך אנא הרגש חופשי ליצור יצירות חדשניות משלך.

- יצירת משקפת מגלילי נייר טואלט: כל חניך מקבל 2 גלילים של נייר טואלט. עליו לקשט אותם כראות עיניו ולאחר מכן מדביקים את הגלילים אחד לשני ויוצרים משקפת.

- יצירת אריזת מתנה עם פתק להורים: כל חניך מקבל גליל 1 של נייר טואלט ופתק 1. על הפתק הוא כותב משהו נחמד להורים שלו ואת הגליל הוא מקשט ומקפל בשני צדדיו כלפי פנים (ראו בתמונה).

- יצירת בובת תמנון: כל חניך מקבל גליל נייר טואלט ומקשט אותו. בחלק העליון של הגליל הוא מדביק עיניים ואת החלק התחתון הוא גוזר במאונך ומגלגל אותם כלפי חוץ (ראו בתמונה).

תנועת הנוער הלאומי בית"ר מחלקת הדרכה ארצית

סיום:

סמל המחזור:

המדריך מראה לחניכים תמונה את הסמל המחזור ושואל אותם האם הם מכירים את הסמל? המדריך ממשיך ואומר מה לדעתם אומר הסמל? ולאחר מכן מסביר להם כי זהו סמל המחזור וכי הוא מסמל לנו שכל דבר שאנו עושים משפיע על דבר אחר, שמשפיע על דבר אחר, שבסופו של דבר יחזור וישפיע עלינו. לדוגמא: חץ אחד במשולש הוא "אני", אם אני בוחר למחזר, אני שומר על הסביבה (שהיא החץ השני במשולש) ואם אני שומר על הסביבה, הסביבה מחזירה לי ושומרת עלי, על ידי זה שהיא נותנת לי אוכל (עצי פירות, ירקות מהאדמה, מאפשרת לבעלי חיים לגדול עליה וכך נותנת לי בשר- החץ השלישי במשולש).

-נספחים-

התאמה בין הכרטיסיות לשני הפריטים

6-7 שבועות	בננה
1-5 שנים	חולצת טי-שירט
13 שנים	שידת עץ צבועה בלבן
50 שנים	נעלי עור
100 שנים	פחית שימורים (עשויה מפלדה) של טונה

תנועת הנוער הלאומי בית"ר
מחלקת הדרכה ארצית

300-500 שנים

פחית (עשויה מאלומיניום) קולה

כרטיסיות התאמה בין שנים לפריטים:

-נספחים-

450 שנים

כוסות חד פעמיות

1,000,000 שנים

בקבוק זכוכית

תנועת הנוער הלאומי בית"ר מחלקת הדרכה ארצית

פריטים למשחק הפחים (מפורטים לפי הפח אליו הם משתייכים):

לפח החום - פסולת רטובה

- שאריות מזון
- אוכל מבושל
- פירות
- ירקות
- קליפות פירות וירקות
- בשר
- עצמות
- מוצרי חלב (ללא האריזה)
- לחם ומאפים
- פסטות
- מלח וסוכר
- דגים
- חטיפים
- שמן
- אוכל משומר
- עשבי תיבול ותבלינים
- מצות
- ממתקים (לא מסטיק!)
- דגני בוקר
- קליפות של פירות וירקות
- חרצנים וגלעינים
- קליפות של גרעינים ופיצוחים
- קליפות של ביצים
- אריזות נייר של קמח וסוכר
- שקיות תה
- נוצות
- זרי פרחים
- פקקי שעם של בקבוקי יין
- קיסמי אוזניים העשויים עץ
- שערות
- ציפורנים
- צואת בעלי חיים
- פרווה של בעלי חיים
- נייר טישו
- נייר סופג
- נייר אפיה
- חרקים

לפח הירוק - פסולת יבשה

- מוצרי מתכת
- קופסאות שימורים
- קופסאות תחליפי חלב לתינוקות
- תבניות ומגשיות אלומיניום
- מכלי תרסיס (דאודורנטים, תרסיסי ריח וכו')

תנועת הנוער הלאומי בית"ר מחלקת הדרכה ארצית

- סכיני גילוח
  - מוצרי פלסטיק
  - קופסאות של מוצרי חלב
  - קופסאות אחסון למזון
  - צעצועים
  - פקקי מתכת ופלסטיק
  - קיסמי אוזניים העשויים פלסטיק
  - קרטוניות חלב ומיץ
  - זכוכיות
  - אריזות (לא מנייר וקרטון)
  - אריזות קלקר
  - ניילונים
  - שקיות ניילון
  - ניילון ניצמד
  - צלחות שנשברו
  - כלים חד פעמיים (מפלסטיק/קרטון/תירס)
  - מוצרים מעץ
  - חומרי ניקוי (ללא הבקבוקים)
  - מטליות וסמרטוטים
  - מוצרי היגיינה
  - תחבושות היגייניות
  - חיתולים
  - טיטולים
  - פלסטרים
  - מגבונים לחים
  - צמר גפן וספוג
  - שמפו וסבון (ללא הבקבוקים)
  - נייר פצפצים
  - שטיחים
  - מוצרי טקסטיל והנעלה (בגדים/ בדים/ נעליים)
  - כפתורים
  - אבק
  - מוצרי איפור ומכלי קרמים
  - מכלי צבע
  - נרות
  - נייר פרגמנט
  - נייר כסף
  - כלי כתיבה
  - דבק
  - תרופות
  - מסטיקים
- לפח הכחול - נייר וקרטון**
- עיתונים
  - מגזינים

חברות הנוער הלאומי בית"ר מחלקת הדרכה ארצית

- חברות
- בריסטול
- מחברות
- נייר הדפסה
- פליירים ופרסומות
- אריזות מנייר
- עטיפות מנייר
- שקיות נייר
- קרטוני ביצים
- קרטונים קטנים (של מוצרי קוסמטיקה, תרופות, שימורים באריזה ועוד)
- גלילי הקרטון של ניירות טואלט או ניירות סופגים
- אריזות דגני בוקר (קורנפלקס)

לפח הצהוב- מיחזורית - בקבוקים מפלסטיק

-נספחים-

סמל המחזור:

